

การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น
ตามหลักพระพุทธศาสนา
The Development of model products for preservation of honey
and cheese according to Buddhist principles

ดวงเพชร สมศรี
Toungpetch Somsri^๑

Received: *January 26, 2019*

Revised: *August 20, 2019*

Accepted: *August 22, 2019*

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามหลักพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาเอกสารและภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างนวัตกรรมในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่บรรจุน้ำผึ้งในแคปซูลใสชนิดนิ่ม และผลิตภัณฑ์เนยชั้นอัดเม็ด ด้วยการใช้วัสดุห่อหุ้มเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม มีความโดดเด่นทันสมัย ถูกหลักอนามัย มีการควบคุมความหวานของน้ำผึ้งและควบคุมปริมาณเนยชั้นต่อหน่วยตามหลักโภชนาการที่จำเป็นต่อร่างกาย เป็นการพัฒนารูปแบบการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นให้มีคุณภาพดี ด้วยกระบวนการผลิตทางวิทยาศาสตร์ที่สัมพันธ์กับหลักพระพุทธศาสนาอย่างถูกหลักโภชนาการและสอดคล้องกับหลักพระธรรมวินัยอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์, การเก็บรักษา, น้ำผึ้ง, เนยชั้น, พระพุทธศาสนา

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand. Email: mameaw43@hotmail.com

Abstract

This research entitled The Development of model products for preservation of honey and cheese according to Buddhist percepts has three objectives to create the development innovation of the product forms in preserving honey and ghee based on the Buddhist principles. This is qualitative research done by studying documentaries and field research. As far as the development of the product forms in preserving honey and ghee based on Buddhist principles is concerned, it clearly showed that such an act is regarded as the product forms of innovation, to wit, its product is used contain the honey through a crystal capsule and the product tablet of ghee through encompassed material in the form of rectangle and this style is remarkable and updated where its hygiene and controlling sweetness of honey are done. In this, the unit of ghee is quantitatively controlled in accordance with nutrition principles needed by body. It can be said that this becomes the development of preservative forms of product on honey and ghee in the good quality based on the process of science together with the Buddhist principles wherein the nutrition and the rules of discipline are properly and distinguishably followed.

Keywords: Development of forms of product, Preservation, Honey, Cheese, Buddhist principles

๑. บทนำ

พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตใจ อาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับร่างกายที่ต้องเน้นการบำบัดรักษา เพื่อแก้ไขความผิดปกตินั้นให้กลับมาเป็นปกติเหมือนเดิม และมีมิติในการรักษาควบคู่กับการรักษาทางใจของผู้ป่วยไปพร้อมกันนั้น เป็นวิธีการจัดการที่ไม่ให้ใจป่วยไปตามร่างกาย เป็นการดูแลจิตใจผู้ป่วย และชี้ให้เห็นประโยชน์จากการเจ็บป่วย มีแหล่งที่ปรากฏในพระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ชันธวารวรรค หนึ่ง บุคคลผู้บริหารกายนี้อยู่ พึงรับรองความไม่มีโรคได้แม้เพียงครู่เดียว จะมีอะไรเล่า นอกจากความโง่เขลา เพราะเหตุนี้ท่านพึงสำเหนียกอย่างนี้ว่า เมื่อเรามีกาย กระสับกระส่ายอยู่ จิตจักไม่กระสับกระส่าย ท่านพึงสำเหนียกอย่างนี้^๒ พระพุทธเจ้าทรงอธิบายแนะนำการระงับทำด้วยความเพียร มีสติปัญญาพิจารณาให้เห็นถึงความเป็นจริงของกายนี้ แม้จะอยู่กับทุกขเวทนาที่เกิดขึ้น ก็สามารถใช้ออกาสในความเจ็บป่วยนี้ให้เห็นถึงสังขารของชีวิต เห็นร่างกายนี้มีความบอบบาง มีความไม่เที่ยงแท้แปรเปลี่ยนไปตามเหตุตามปัจจัยที่เราต้องการได้ ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงของเรา เพราะเราไม่สามารถบังคับให้หายป่วยได้ และเป็นการชี้ให้เห็นความเจ็บป่วย ความแก่ ความตาย เป็นสิ่งธรรมดาของชีวิต

เมื่อสมัยพุทธกาล การดูแลสุขภาพของพระภิกษุที่อาพาธ ได้สะท้อนภาพของการ

นำความรู้พื้นฐานของทางพระพุทธศาสนาสู่การใช้ในชีวิตจริง ด้วยเหตุนี้ การนำมาประยุกต์เรื่องนี้มาใช้ในสภาพของสังคมปัจจุบันเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง โดยเฉพาะพระภิกษุต้องมีการพิจารณาโดยแยกคางก่อนแล้วจึงบริโภคน้ำ เพื่อมิให้กลืนเกิดขึ้นในระหว่างการใช้สอยปัจจัยต่างๆ ถือเป็นหนึ่งในปัจจัย ๔ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับภิกษุในยามอาพาธ จะช่วยในการบรรเทาความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากอาการทางกายที่ถูกโรคภัยเบียดเบียนให้สงบระงับบรรเทาลง หรือแม้กระทั่งหายขาดได้ ซึ่งในการบริโภคน้ำ ๕ ของพระภิกษุสงฆ์เป็นไปเพื่อการรักษาโรคที่สำคัญในด้านพระวินัยบัญญัติ หากพระภิกษุมีการละเมิดข้อบัญญัติ เรื่องเภสัชขอมมีโทษในการฉนเภสัช ๕ ของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน มีโอกาสเสี่ยงต่อการล่วงละเมิดพระวินัยที่มีในพระพุทธบัญญัติไว้ ดังนั้นพระภิกษุจึงต้องคำนึงข้อวัตรว่าด้วย การพิจารณาการอาศัยปัจจัยเหล่านั้นเป็นเครื่องสนับสนุนต่อการดำรงชีพตามอัตภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดคือการบำเพ็ญเพียรฝึกฝนอบรมจิตและเจริญปัญญาเพื่อเป้าหมายสูงสุดคือความพ้นทุกข์เข้าถึงแห่งพระนิพพานทางพระพุทธศาสนาเถรวาทได้

ทั้งนี้ จากข้อวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์สามารถนำมาปรับใช้ในการดูแลสุขภาพได้ เช่น การนั่งสมาธิ การกำหนดรู้ (ปัจเวก) การศึกษาพระธรรมวินัย ดังนั้น การสร้างความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมของพระสงฆ์ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก น่าจะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมสุขภาพของพระสงฆ์ได้อย่างมี

^๒ ส.ช. (ไทย) ๑๗/๑/๒.

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันดูแลสุขภาพพระสงฆ์ โดยการสร้างเจตคติในการถวายอาหารที่ดีต่อสุขภาพของพระสงฆ์^๓

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาภูมิปัญญาไทยการใช้ น้ำฝั งเพื่อสุขภาพ” ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการดูแลสุขภาพของพระภิกษุที่อาพาธในสมัยพุทธกาล โดยมีการพัฒนาเป็นรูปแบบและวิธีการใช้น้ำฝั งเพื่อสุขภาพ ผู้ประกอบการด้านการแพทย์แผนไทย มีเหตุผลของการเลือกใช้น้ำฝั งคือ เชื่อว่ามีประโยชน์ต่อสุขภาพ ใช้สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษและใช้ตามตำรายาไทย แต่ในปัจจุบันการเลือกซื้อน้ำฝั งมีปัญหาในเรื่องการปลอมปนทำให้สรรพคุณของน้ำฝั งลดน้อยลงรูปแบบการใช้น้ำฝั งเพื่อสุขภาพ ผู้ที่ประกอบการยังนิยมใช้กันอยู่คือ ใช้เป็นส่วนประกอบในตำรับยาและนํ้าเป็นอาหารเสริมและบำรุงสุขภาพ ใช้เป็นส่วนประกอบในการเสริมความงามและจำหน่ายน้ำฝั งและผลิตภัณฑ์จากน้ำฝั ง การวิเคราะห์ตำรับยาจากตำราแพทยศาสตร์สงเคราะห์ จากการรวบรวมและจำแนกตำรับยาที่ใช้น้ำฝั งเป็นส่วนประกอบพบตำรับยาในคัมภีร์ต่างๆ สรุปได้ ๗ คัมภีร์ และสรรพคุณของยาในตำรับยาแต่ละตำรับ ยาส่วนใหญ่เป็นยาที่มีสรรพคุณในการรักษาอาการที่เกี่ยวกับอาการติดเชื้อ ภาวะไข้ การอ่อนเพลียจากอาการเจ็บป่วย

บำรุงร่างกาย ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่เป็นเชิงบวกต่อประโยชน์ของน้ำฝั ง ทัศนคติที่เป็นลบต่อคุณภาพของน้ำฝั ง และมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อราคาของน้ำฝั ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าน้ำฝั งมีประโยชน์ต่อสุขภาพ แต่ปัจจุบันคุณภาพของน้ำฝั งอาจมีปัญหาเนื่องจากพบน้ำฝั งที่ปลอมปน ในด้านราคา พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าราคาน้ำฝั งในปัจจุบันยอมรับได้คือ ไม่ถูกหรือแพงจนเกินไปจากการศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อพฤติกรรมการใช้น้ำฝั ง เพื่อสุขภาพ พบความสัมพันธ์ของทัศนคติของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของน้ำฝั งเพื่อสุขภาพ แสดงว่าคุณภาพของน้ำฝั งมีผลต่อพฤติกรรมการใช้น้ำฝั งเพื่อสุขภาพ^๔

อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าในปัจจุบันมีการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เกิดความเหมาะสมกับการนำไปใช้ด้วยการคิ ดนํ้าวัสดุที่มีตามธรรมชาติมาประดิษฐ์เป็นบรรจุภัณฑ์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความพยายามและความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ก็ยังไม่สิ้นสุด เมื่อเกิดความต้องการขยายให้กว้างขึ้น เช่น การขยายขนาด และจำนวนของสินค้า การเคลื่อนย้ายของใหญ่ๆ จำนวนมากต้องการบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านการตลาดมากขึ้น บรรจุภัณฑ์ก็เข้ามามี

^๓ปณณธร ชัชรรัตน์, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยา”, **การศึกษาวิจัย**, (สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข: พะเยา, ๒๕๕๓, หน้าบทคัดย่อ.

^๔ ศิรินันท์ ตรีมงคลทิพย์ และ อรทัย สารกุล,ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาภูมิปัญญาไทยการใช้ น้ำฝั งเพื่อสุขภาพ”, **การศึกษาวิจัย**, (จังหวัดปทุมธานี: วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๖), หน้า บทคัดย่อ.

บทบาทใช้เป็นเครื่องมือในทางการตลาดด้วย เช่น ใช้เป็นเครื่องช่วยในด้านการส่งเสริมการจำหน่าย จึงได้มีการคิดค้นประดิษฐ์บรรจุภัณฑ์แบบใหม่ๆ ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงและค้นหาวสดุที่ใช้ในการบรรจุให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น จนในที่สุดปัจจุบันเรามีวัสดุที่ใช้เพื่อการบรรจุภัณฑ์มากมายหลายชนิด อาทิเช่น กระดาษชนิดต่างๆ แผ่นโลหะสังเคราะห์ แก้ว พลาสติก ไม้^๕ ซึ่งเป็นแนวคิดส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยในการนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบว่าเป็นวิถีชุมชนท้องถิ่นยังมีการนำน้ำผึ้งมาเป็นส่วนหนึ่งของการทำบุญ เป็นประเพณีวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงสืบทอดมายาวนาน อาทิ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง แสดงให้เห็นถึงหลักธรรมคำสอน ในความมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่สำคัญ คือการเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นได้จากการทำบุญให้ทานเพื่อเป็นการสร้างกุศล และมีความเชื่อในพระพุทธศาสนาจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยให้มีความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการทำบุญให้ทานเพื่อเป็นการสร้างกุศล และเป็นแนวทางให้คนประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม การทำบุญตามประเพณีและ

วัฒนธรรม อันมีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนาที่อนุรักษ์สืบทอดมายาวนานอย่างชัดเจน^๖

จากเหตุผลดังที่กล่าวมา บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในเรื่องการพัฒนาแบบเพื่อการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามพุทธบัญญัติพระวินัยปิฎก สำหรับเหตุผลที่เลือกน้ำผึ้งและเนยชั้น ซึ่งเป็นหนึ่งในเภสัช ๕ ที่จะนำมาพัฒนาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ด้วยเหตุผลที่สำคัญของเภสัชนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับภิกษุในยามเจ็บป่วย บรรเทาความทุกข์ของโรคภัย เพื่อให้สงบระงับอาการและการหายขาดลดลงได้ เมื่อพิจารณารายละเอียดในพระวินัยบัญญัติ ได้มีการแจกแจงหลักการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ในแต่ละข้อตามลำดับ ทั้งในการรับประเคน การฉัน และการเก็บรักษาเภสัช ๕ ในหลักสัตตาทกาลิกหรือของที่ภิกษุสามารถเก็บไว้ฉันได้ภายในระยะเวลา ๗ วัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจากองค์ความรู้เหล่านี้เป็นโอกาสแห่งการเรียนรู้เพื่อเกิดการพัฒนาแบบของผลิตภัณฑ์งานวิจัยที่มีทั้งหลักการทางวิทยาศาสตร์ และองค์ความรู้ในพระพุทธศาสนา ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งสู่การเป็นงานวิจัยเชิงนวัตกรรม โดยมีรูปแบบที่ทันสมัย สะดวก

^๕ อีระชัย สุขสด, การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๗๘-๘๑.

^๖ ดวงเพชร สมศรี, วิถีวัฒนธรรมการเอื้ออาทรของชาวพุทธในสังคมไทย, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๓๖.

ต่อการใช้งาน และยังคงคุณค่าในการเก็บดูแล และรักษา ยังสามารถปฏิบัติตามหลักในพระวินัยที่ได้บัญญัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของชาวพุทธทุกคนที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาเป็นสิ่งที่ยิ่งทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นบุญทั้งแก่ผู้ให้และผู้รับ และเป็นการรักษาสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป

๒. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย (methodology) โดยใช้กระบวนการ วิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิจัยเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม ดังนี้

๒.๑ การวิจัยเชิงเอกสาร

โดยการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย เริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับกับแนวความคิดในรูปแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการเกี่ยวกับการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามคัมภีร์พระพุทธศาสนา ได้แก่ ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามแนวทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารและยา, หลักการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามคัมภีร์พระพุทธศาสนา, แนวคิดที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาสรรพคุณของน้ำผึ้งและเนยชั้น ตลอดจนถึงวิธีการรับประเคน การเก็บรักษาตามคัมภีร์พระพุทธศาสนา, กระบวนการและสรุปประมวลผลรูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น เพื่ออำนวยความสะดวก การรักษา การปฏิบัติในการรับประเคนยา วิธีการ

ครอบครองเก็บเก็สได้อย่างเหมาะสมในเวลา ที่ถูกต้องตามหลักในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ส่วนของรูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น มีรูปแบบให้มีความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารและยา เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพสามารถสนองความต้องการในการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นให้มีคุณภาพ มีกรรมวิธีการผลิตบรรจุภัณฑ์หรือภาชนะบรรจุมีความเข้าใจด้านศิลปะในการออกแบบดีไซน์

กระบวนการและสรุปประมวลผลเกี่ยวกับเก็สซึ่งที่ทรงบัญญัติพระวินัยเกี่ยวกับเก็สซึ่งโดยทรงมีข้ออนุญาตความสำคัญของการใช้ยาในการรักษาอาการเจ็บป่วย มีหลักการปฏิบัติในการรับประเคนยา และวิธีการเก็บเก็สซึ่งได้อย่างเหมาะสม ในเวลาที่ต้องการ ในด้านการประพฤติให้มีคุณธรรมมีการปฏิบัติที่ถูกต้องและมีความดีงาม อธิบายได้ดังนี้

ก) กระบวนการและสรุปประมวลผลเริ่มแต่การได้มาของยาที่จะใช้ในการรักษาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ในการพิจารณาการฉนยาทุกครั้ง เพื่อการระงับความเจ็บป่วยจากการอาพาธ พิจารณาคุณสรรพคุณทางการวิธีใช้ปราศจากโทษ

ข) สรุปประมวลผลการมีจิตศรัทธาที่ประสงค์จะถวายน้ำผึ้งและเนยชั้น เพื่อการสร้างบุญให้เกิดความสุข และไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย พุทธศาสนิกชนก็สามารถปฏิบัติตนให้เป็นไปตามพระวินัย เพื่อประโยชน์ของบุญกุศลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ให้และผู้รับ

๒.๒ การวิจัยภาคสนาม

ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสนทนากลุ่ม โดยมีการออกแบบ แนวคำถาม

สัมภาษณ์เชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ (guided interview) กล่าวคือเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิธีการวิจัย (methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (keywords) มาใช้ประกอบในการชี้แนะคำสัมภาษณ์ มีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์ หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่มีความสำคัญ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในภาครัฐหรือภาคประชาชน รวมทั้ง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตอบแนวคำถามจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ทำให้ได้ซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่างๆ และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่มีทั้งมิติของความความลึกและมิติของความกว้างในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) นั้น

โดยภาพรวมในรูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น/ระดับการเก็บรักษาที่เหมาะสมในระยะเวลา ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น

ส่งเสริมและการพัฒนากระบวนการ/ระดับการพิจารณาการได้มาของยา ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นส่งเสริมและการพัฒนากระบวนการ/ระดับการในการพิจารณาในหลักคำสอนให้เห็นถึงความเจ็บป่วยให้พิจารณาถึงความจริง

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มไว้ดังต่อไปนี้

๑) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ

จากสาขาเทคโนโลยีทางด้านอาหารและยา สาขาเทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์ และสาขาพระพุทธศาสนา

๒) กลุ่มผู้มีประสบการณ์ ได้แก่ พระภิกษุต้องมีอายุไว้ พระภิกษุผู้ที่รับพระเคนยาไว้

๓) กลุ่มพุทธศาสนิกชน ได้แก่ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่ได้เคยถวายยา การกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายจากกลุ่มผู้มีจิตศรัทธา

๓. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบและผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นคือการพัฒนารูปแบบภายนอกของการเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นให้มีความแตกต่างจากเดิม เพิ่มความโดดเด่น ให้มีความทันสมัย ด้วยการพัฒนาการเก็บรักษาในรูปแบบบรรจุลงในแคปซูลไซชนิดนึ่ง ให้มีความปลอดภัย มีความสะดวก พัฒนาการเก็บรักษาเนยชั้นให้มีมาตรฐานในการเก็บรักษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ให้และผู้รับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งที่อยู่ภายในให้มีการควบคุมความหวานของน้ำผึ้ง มีการควบคุม

ความขึ้นของผลิตภัณฑ์ มีการจำกัดขนาด ปริมาณของเนยชั้นให้มีความเหมาะสมด้วย หลักการทางเทคโนโลยีในด้านการโภชนาการ เพื่อให้เน้าฝั้งและเนยชั้นยังคงมีคุณภาพ ประสิทธิภาพในการรักษา มีความทันสมัย เหมาะสม ในการพัฒนารูปแบบของขนาดเนย ก้อนให้มีวิธีการเก็บรักษาที่แตกต่างจากเดิม ส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพในการรักษา ตลอดจนมีความสะดวกต่อหลักการปฏิบัติในการรับประทานพระสงฆ์ วิธีการครอบครอง เน้าฝั้งและเนยชั้นได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง พิจารณาให้เห็นถึงความสำคัญเป็นเครื่อง ป้องกันและบำบัดโรคต่างๆ เพื่อพิจารณาคำนึกถึงวิธีการเก็บรักษาครอบครองเกล็ด เพื่อความปลอดภัยจากสิ่งเจือปนภายนอก มิให้ขัดกับพระวินัยบัญญัติของพระสงฆ์ เพื่อให้ เกิดความเลื่อมใสศรัทธา เพื่อประโยชน์ของ บุญกุศลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ให้และผู้รับ และเป็น ผลิตภัณฑ์ในการส่งเสริมกับการปฏิบัติต่อการ ถวายเน้าฝั้งและเนยชั้น

พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตเน้าฝั้งและ เนยชั้นที่เป็นหนึ่งในเกล็ด ๕ เพื่อให้พระภิกษุ มีไว้รักษาการอาพาธที่เกิดจากโรคภัยต่างๆ ทั้งนี้ พระพุทธเจ้าทรงมีความห่วงใยในสุขภาพ ของพระภิกษุ โดยทรงมีทั้งข้อห้ามและข้อที่ไม่ อนุญาตให้ทำ ทรงบัญญัติพระวินัยมีข้อเน้นย้ำ ในการปฏิบัติ คือตั้งแต่การรับประทาน การ เก็บรักษาน้ำฝั้งและเนยชั้นในระยะเวลาที่ เหมาะสมสอดคล้องกับพระวินัยในส่วนวิธีการ เก็บรักษาในการครอบครองเกล็ดได้อย่าง เหมาะสมที่ถูกต้อง ในคัมภีร์พระพุทธศาสนามี การระบุชื่อสิ่งที่ใช้เป็นยาไว้ โดยเกล็ดทั้ง ๕ ชนิด ประกอบด้วยคือเนยใส เนยชั้น น้ำมัน น้ำฝั้ง น้ำอ้อย เมื่อพระภิกษุได้ทำการครอบ

ครอบเก็บเกล็ดไว้เกิน ๗ วัน หากเลยกำหนด ถึงวันที่ ๘ ขึ้นมา เกล็ดนั้นเป็นนิคัสคีย์ ถือว่า มีโทษอาบัติ จะต้องปลงอาบัติ เป็นของจำต้อง ทำการสลัดสิ่งของที่มีอยู่ให้กับสงฆ์ สละแก่ คณะ สละแก่บุคคล แล้วทำการปลงอาบัติได้ โดยพิจารณาในการเก็บรักษาน้ำฝั้งและเนยชั้น เพื่อความสอดคล้องกับหลักในพระธรรมวินัย เป็นสำคัญ และยังเป็นการช่วยให้เผยแพร่คำ สอนให้ได้มีความเข้าใจ จึงเป็นการรักษา พระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ต่อไป

จากการศึกษาคัมภีร์ พระพุทธ ศาสนาพบว่า พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้มี การเก็บเกล็ด ๕ ไว้เพื่อมิให้เก็บไว้เกินความ จำเป็น พิจารณาในการนำมารักษาการบำบัด ร่างกายในการอาพาธเจ็บป่วย ให้พิจารณา คุณค่าของน้ำฝั้งและเนยชั้นถือว่าเป็นสิ่งมี คุณค่า เมื่อได้นำมาพัฒนารูปแบบของ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพในปัจจุบัน ถือว่าเป็นการส่งเสริมให้เห็นถึงวิถีชีวิต พระสงฆ์ ในการพัฒนาน้ำฝั้งในแคปซูลชนิด นิ่มใสและเนยชั้นก้อน เพื่อนำไปถวายพระสงฆ์ มิให้ขัดกับพระวินัยบัญญัติ โดยรูปแบบของ ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยเหมาะสม สอดคล้อง กับหลักการปฏิบัติต่อการเก็บรักษาน้ำฝั้งและ เนยชั้น ในการรับประทาน และการปรับ อาบัติ วิธีการครอบครองน้ำฝั้งและเนยชั้น โดยเพื่อพิจารณาให้เห็นถึงความสำคัญเป็น เครื่องป้องกันการบำบัดโรคต่างๆ เพื่อ พิจารณาคำนึกถึงวิธีการเก็บรักษาครอบครอง เกล็ด เพื่อความสะดวกในการรับประทาน เกล็ดเพื่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ความ น่าสนใจประการหนึ่งของผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ คือ การนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับเหตุที่มาของ การพุทธบัญญัติ สถานที่ บุคคลที่เป็นต้นพุทธ

บัญญัติในเรื่องการเกสัชช ๕ ได้นำสนใจ ถือว่าเป็นการสื่อถึงเรื่องราวความเป็นมาในพระพุทธศาสนาได้สอดคล้องกับพระไตรปิฎกเป็นการสอดแทรกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่มีอยู่ในพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นคุณค่าด้านการรักษาด้วยน้ำผึ้งและเนยชั้นได้มากขึ้น

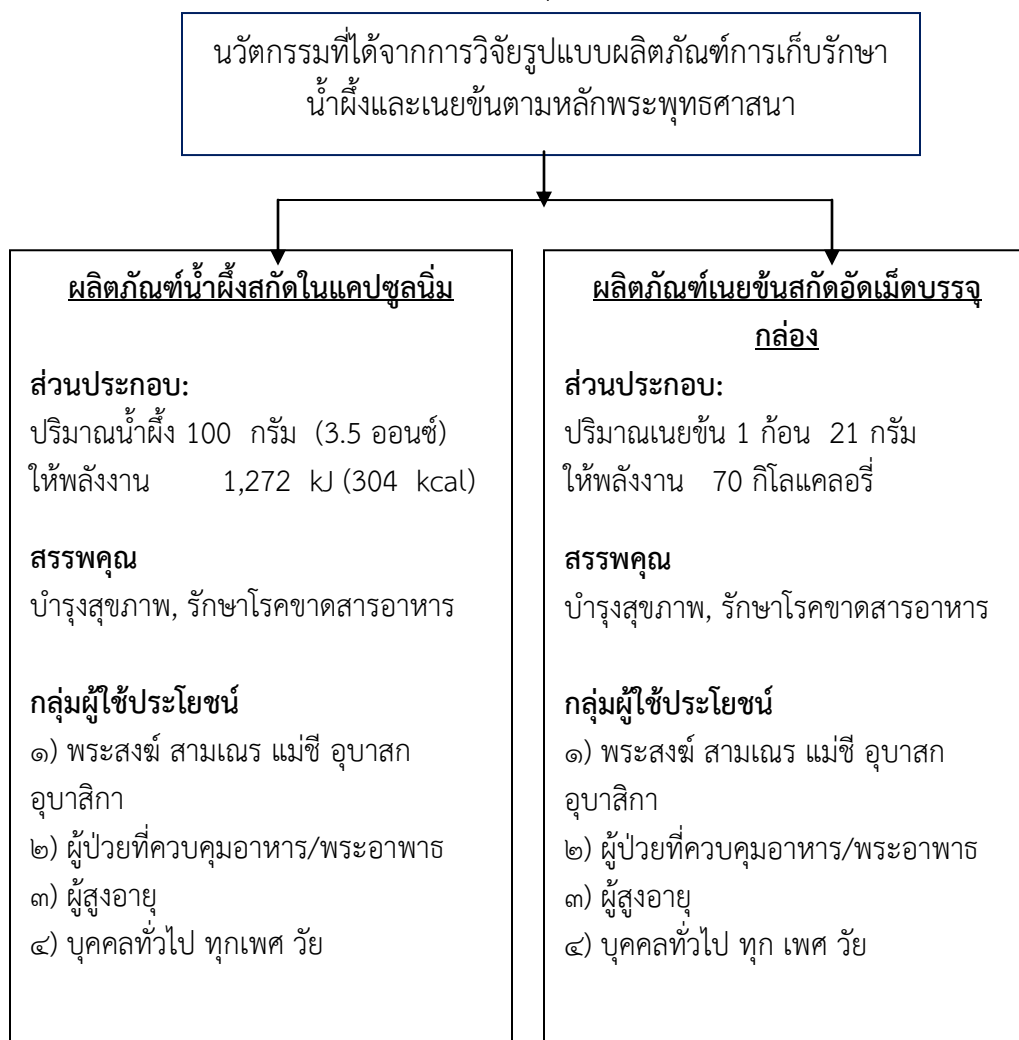
ทั้งนี้ จากสรรพคุณของน้ำผึ้งและเนยชั้นที่มีอยู่ ยังได้เห็นถึงอานิสงส์ของผู้นำมาถวายอีกด้วย ถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดกุศลต่อผู้นำมาถวาย การพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งและเนยชั้น ถือว่าเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาทั้งเป็นประโยชน์แก่ผู้ให้และผู้รับเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการพัฒนากุณิปัญญาในสิ่งที่มีอยู่ในสมัยพุทธกาล แม้ในปัจจุบันยังมีใช้กันทั่วไป สามารถนำมาพัฒนารูปแบบให้มีความทันสมัย รูปแบบของผลิตภัณฑ์สร้างความสะดวกในการนำมาใช้ที่เหมาะสม อีกทั้งยังสะดวกในการพกพา ระหว่างการเดินทางสามารถหยิบใช้ได้ จึงทำให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามในการเก็บรักษา การอำนวยความสะดวกให้พระภิกษุในการดูแลรักษาตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องทีละเอียดย่อย แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งและเนยชั้นนี้ มีความเอาใจใส่ต่อพระวินัยและสุขภาพของพระภิกษุเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ มีประเด็นที่ค้นพบคือ ความสำคัญของน้ำผึ้งและเนยชั้น ในด้านการประ พ ฤ ติ ป ฏิ บั ตติ มีคุณธรรมที่ถูกต้อง พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตฉันเกสัชช ๕ ได้ทุก

เวลา ทั้งนี้ ต้องอยู่ในระยะเวลา ๗ วัน หลังจากการรับประทานหลักข้อกำหนดว่าด้วยเกสัชช ในการรับประทานเกสัชช ๕ แล้ว ฉันได้ทั้งในกาล และทั้งในเวลาวิกาลเกสัชช สิ่งเหล่านี้จัดเป็นยา ก็ฉันได้ จัดเป็นอาหารก็ได้ เพราะฉะนั้นพระภิกษุที่อาพาธ สามารถฉันได้ ถือเป็นยารักษาโรค โดยมุ่งเน้นพิจารณาถึงคุณค่าสรรพคุณทางยาในการรักษาระงับบรรเทาอาการอาพาธที่เกิดขึ้นปราศจากโทษ ทำให้การดำเนินชีวิตราบรื่นมีความสุข มุ่งเน้นให้พระภิกษุสงฆ์ดำเนินชีวิตได้อย่างเรียบง่าย เพื่อให้อยู่อย่างสันโดษ เพื่อไม่ให้มีการสะสมสิ่งที่เป็นปัจจัยมากเกินความจำเป็น มิให้เป็นการสร้างภาระให้ชีวิตของพระภิกษุ เพื่อประโยชน์การรักษามาตรฐานแห่งความดีงามในสงฆ์สร้างความเป็นสิริสุทธิ เพื่อความสอดคล้องกับพระวินัย ป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับพระวินัย เพื่อประโยชน์แก่การตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ให้และผู้รับนำไปถวายพระสงฆ์ให้ขัดกับพระวินัยบัญญัติ การประเคนได้อย่างถูกต้องช่วยป้องกันไม่ให้อาบัติเกิดขึ้น ช่วยในการเผยแผ่คำสอนที่ถูกต้องให้ได้มีความเข้าใจเป็นการรักษาพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ต่อไป

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพแสดงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้นตามหลักพระพุทธศาสนาที่เป็นนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยดังนี้

แผนภาพ แสดงการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์การเก็บรักษาน้ำผึ้งและเนยชั้น
ตามหลักพระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

ปิ่นนคร ชัชรรัตน์, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด

พะเยา”, *การศึกษาวิจัย*, สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข: พะเยา, ๒๕๕๓.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

ดวงเพชร สมศรี, *วิถีวัฒนธรรมการเอื้ออาทรของชาวพุทธในสังคมไทย*, *รายงานการวิจัย*, บัณฑิต

วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

ธีระชัย สุขสด, *การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,

๒๕๔๔.

ศรินันท์ ตรีมงคลทิพย์ และ อรทัย สารกุล, *ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาภูมิปัญญาไทยการใช้*

น้ำผึ้งเพื่อสุขภาพ”, *การศึกษาวิจัย*, ปทุมธานี: วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๖.

